

Hoevelaken, 19 november 2010

Persbericht

KPS Pensioen en de Politiek 19 november 2010

Op vrijdagmorgen 19 november 2010 hield de Kring van Pensioenspecialisten (KPS) haar jaarlijkse najaarscongres Pensioen en de Politiek in hotel Bel Air te Den Haag.

Het KPS najaarscongres is een uniek format dat de ruimte biedt aan 'de politiek' en 'het pensioenveld' om met elkaar de discussie aan te gaan over de actualiteit van het pensioendossier. Tot 'de politiek' rekenen we in dit verband de diverse pensioenwoordvoerders van de politieke partijen maar dit keer lieten ook de jongerenpartijen hun stem krachtig horen. Als 'pensioenveld' waren ruim 170 'senior' vertegenwoordigers van alle denkbare disciplines uit de pensioensector aanwezig.

De KPS schuwt het niet om bij haar najaarscongres van de gebaande paden af te wijken om in open discussie voorliggende problematieken en standpunten vanuit nieuwe of andere gezichtspunten te benaderen. Zoals dit jaar de relatie tussen langer doorwerken, pensioen, zorg en sociale zekerheid, samengebracht onder het thema:

'Langer doorwerken? Anders pensioneren!'

Overwegingen

Het nieuwe pensioencontract – hoe dat dan ook precies zal uitpakken - zal leiden tot een totaal andere perceptie van pensioen dan wat op dit moment nog het geval is. Belangrijkste oorzaak: we gaan (moeten) nu echt langer doorwerken. Weliswaar is met de invoering van de wet VPL in 2006 de pensioenleeftijd formeel al opgeschoven van 62 naar 65, maar tegelijkertijd is, door het opplussen van allerlei overgangsregelingen, het aantal werkenden ouder dan 62 nog zeer beperkt. Het 'echte' langer doorwerken als gevolg van VPL begint daarmee pas in de periode 2012-2015.

'Langer moeten doorwerken' is één; langer kunnen en langer willen doorwerken is iets heel anders. Over de vele kanten van deze problematiek wordt nog weinig hardop en in relatie met elkaar nagedacht.

Om het onderwerp '**Langer doorwerken? Anders pensioneren!**' deze ochtend goed neer te zetten, werd de bijeenkomst op een bijzonder prikkelende en liederlijke wijze geopend door dagvoorzitter Peter van Zadelhoff (presentator RTLZ). Alle toehoorders waren daarna gespist op de inleidingen van de topsprekers die het thema vanuit verschillende invalshoeken benaderden:

- **Participatie ouderen**
Drs. Leo Hartveld, penningmeester federatiebestuur Vakcentrale FNV maakte in zijn inleiding duidelijk dat ons sociale stelsel alleen houdbaar is als iedereen fit en productief de finish haalt: "We kunnen het ons (economisch en moreel) niet veroorloven om mensen ruim voor de AOW-leeftijd af te schrijven." Hij pleitte daarom voor "Fit naar de Finish" met name vóór de lager opgeleide werknemer. Leo toonde aan dat er veertien jaar verschil zit in gezonde levensverwachting tussen de lage en hoge opgeleide werknemer. Vandaar zijn pleidooi om te investeren in duurzame inzetbaarheid voor iedereen.
- **Geleidelijke overgang van actief naar post-actief**
Dr. Menno Kok van het TopInstituut Gezond en Succesvol Ouder Worden, toonde in zijn beeldende inleiding dat interventies in de levensstijl uitzicht bieden op het verhogen van de gezonde levensverwachting en daarmee op een verlenging van de maatschappelijke betrokkenheid van ouderen. Maar de kernvraag is: "Zullen veel senioren, als zij dat *kunnen*,

langer door *willen* werken?” Menno roept zijn gehoor op om niet vanaf de pensioengerechtigde leeftijd na te denken over de invulling van de pensioentijd. Iedere werknemer dient *tijdens* zijn loopbaan al stil te staan bij de vraag hoe de periode van werken geleidelijk kan inschuiven in de periode van (deeltijd)pensioen.

- **De nieuwe arbeidsrelatie**
Ruud Junge, directeur Road65, schetste het beeld van de nieuwe arbeidsrelatie. Het begrip ‘pensioendatum’ is gedateerd. Het nieuwe werken staat in dienst van persoonlijke ontwikkeling en verbondenheid met de omgeving. Daarbij is pensioen onderdeel van de beloning, waarbij de werkgever faciliteert en de werknemer zorgt. De nieuwe arbeidsrelatie is gestoeld op: gelijkwaardigheid, meer wisselingen van functie, dienstverbanden voor 5 à 7 jaar waarbij elke 7 tot 10 jaar het pakket van kennis en kunde wordt vernieuwd en de werknemer verantwoordelijk is voor de eigen ontwikkeling.
- **Op weg naar het nieuwe pensioencontract**
Ir. drs. Ap Fraterman, secretaris pensioenbeleid VNO-NCW, doet verslag van de onderhandelingen in de STAR over het pensioenakkoord. Deze onderhandelingen verlopen goed, maar haast is geboden. Omdat eind 2010 het evaluatiemoment volgt voor ruim 300 herstelplannen zal rond die tijd zicht zijn op de contouren van het nieuwe pensioencontract. De invoering van het nieuwe pensioencontract per 1-1-2012 dwingt tot grote haast. Hoewel bij de gesprekken over de invulling van het nieuwe pensioencontract alles volgens Fraterman nog open ligt, verwacht hij een proces van “hard, nominaal” naar “voorwaardelijk, reëel”. Voor bestaande rechten zal een keuzesysteem worden opgezet: overgang naar zachte, reële rechten of ‘blijven zitten waar je zit’ met overigens wel het risico van aanpassing van de rechten.
- **‘Het nieuwe pensioencontract betekent dus meer dan pensioen alleen’**
Falco Valkenburg AAG, vennoot bij Towers Watson & Co, ging in breder perspectief in op het thema. Hij pleit voor een Opnieuw! campagne om werknemers boven de 45 te helpen een loopbaan voor de tweede helft van het leven te vinden of te ontwerpen. “Maak het hen mogelijk om een proefrit in een droomjob te maken, zodat zij op een veilige manier kunnen snuffelen aan een tweede loopbaan”. Daardoor kunnen mensen langer een bijdrage leveren aan de maatschappij. Falco’s stelling “Als we geen oorlog tussen de generaties willen, moeten we *nu* onze nationale ‘Opnieuw!’ campagne starten” gaf voldoende munitie voor een levendige discussie.

Na deze inleidingen gaf discussieleider Peter van Zadelhoff het woord aan de drie vertegenwoordigers van de politieke jongerenorganisaties (PJO’s). Thomas Bakker (Jonge Democraten), Jelle Menges (Jonge Socialisten PvdA) en IJmert Muilwijk (CNV Jongeren) waren eerder met 50 politieke jongeren bij elkaar gekomen in een werkconferentie op 3 november jl. om hun ideeën aan te dragen hoe zij ons toekomstige verzorgingsstelsel wensen in te richten. Over de mate van solidariteit verschillen de vertegenwoordigers van de jongerenorganisaties van mening. Maar unaniem roepen zij om meer keuzevrijheid, betrokkenheid en zeggenschap (met name voor de jongeren) bij hun pensioenopbouw

Tot slot reageerden de aanwezige ‘senior’ woordvoerders van de politieke partijen op de sprekers en hun stellingen. Ineke Dezentjé Hamming (VVD) pleitte voor een betere communicatie richting de deelnemer, want als het pensioenregister in 2011 wordt geopend, dient de deelnemer te weten wat hij met deze informatie kan én moet. Pieter Omtzigt (CDA) vreest dat pensioen nog ingewikkelder wordt wanneer het nieuwe pensioencontract wordt ingevoerd met de voorgestelde keuzemogelijkheden. “Houd het pensioen transparant!” is zijn oproep. Paul Ulenbelt (SP) wijst erop dat alle discussie rondom flexibilisering van de pensioendatum pas reëel wordt wanneer de opgebouwde rechten een zeker niveau hebben. “In feite bepaalt de omvang van de pensioenpot de flexibiliteit van het pensioen”.

KPS-Award

Het congres werd afgesloten met de uitreiking van de KPS Award. Deze award wordt om de twee jaar toegekend aan een persoon die een bijzondere bijdrage heeft geleverd aan het pensioendebat. De jury heeft alle kandidaten gespiegeld aan de criteria, zoals deze zijn geformuleerd in het ‘Reglement KPS Award’ te weten: inbreng in publieke debat over pensioen; deskundigheid; originaliteit/vernieuwende inbreng en inhoudelijkheid.

De jury heeft unaniem **prof. dr. Kees Goudswaard** voorgedragen voor de KPS Award 2010. De jury is van mening dat Goudswaard met zijn rapport een grote bijdrage heeft geleverd aan onze sector. Met het rapport heeft hij een grote

discussie over pensioen in Nederland geïnitieerd en richting gegeven. Daarmee is hij ook buiten de sectorale grenzen getreden: hij heeft muren doorbroken in een dossier waar vele heilige huisjes bestaan, zonder dat iedereen in de sector zich tegen hem heeft gekeerd. De door Goudswaard aangedragen oplossingen getuigen van deskundigheid en grote denkkraft. Tevens zijn ze origineel te noemen.

Met de voordracht voor de KPS Award onderkent de jury de bijdrage van Goudswaard als een belangrijk 'startschot' van de brede publieke discussie van ons pensioenstelsel. De kortingscrisis die later in 2010 tot de nodige discussie leidde liet zien dat Goudswaard de risico's en belangrijke onderdelen van ons systeem goed in kaart heeft gebracht. Tevens heeft hij aanbevelingen gedaan die recht doen aan ons pensioensysteem. Met genoegen reikte Eric Bergamin, jurylid en voorzitter van de KPS, derhalve aan Goudswaard de KPS Award uit. Professor Goudswaard reageerde bijzonder verrast en verheugd en gaf aan dat deze prijs in feite toekwam aan zijn hele commissie die het rapport heeft uitgebracht.

Noot voor de redactie

Bij de Kring van Pensioenspecialisten zijn inmiddels ruim 425 deelnemers aangesloten. De deelnemers komen uit verschillende disciplines uit de top van de pensioenwereld en hebben in het dagelijks werk een bepalende invloed in het denken en vormgeven van pensioenregelingen. De KPS wordt regelmatig benaderd door politici, toezichthouders, ministeries en andere organisaties om haar mening te geven over diverse actuele pensioentema's.

Voor nadere informatie over dit persbericht kunt u contact opnemen met Jannet Kroes, telefoon (033) 254 20 32.